

Soru. Muhterem hocam sizce zarif insanın üç özelliği nedir?

Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı Prof. Dr. H. Kâmil YILMAZ: Zarif insan duygusal zekâsı yüksek, kalbî hassâsiyeti gelişmiş duyarlı insan demektir. İnsânî ilişkilerde kalbin ayrı bir yeri ve önemi vardır. Çünkü kalb dış etkilere açık olduğundan evrilip çevrilmesi kolay bir organımızdır.

Zarif insanlar, kalbin âfetlerini bilen ve bu âfetten gönüllerini koruyabilenlerdir. Kalbin en büyük âfeti kasvettir. Kasvetli bir kalb, duyarlılığını; yâni gerek Yaratana, gerekse yaratılanlarla ilişkideki hassâsiyetini kaybetmiş demektir. Böyle bir kalbe sâhip olan kimseye zarif insan, zarif mümin denilemez. Zarif insanın en önemli özelliği incinmemesi ve incitmemesidir. İncinmemek

de, incitmemek de zor bir iştir. Hatta denilebilir ki incinmemek, incitmemekten daha da zordur. Çünkü incitmemek eldedir. Elinize, dilinize, gözünüze sahip olursunuz, kendinizi frenlersiniz ve insanları incitmeyebilirsiniz. Ama insanların ham-hâlat, çığ ve hoyrat davranışları karşısında incinmemek elde değildir. Bu ancak çok engin bir gönülle aşılabilecek bir nefis engelidir. Dolayısıyla zarif insan elinden geldiğince incitmediği gibi incinmez de. İnsânî ilişkilerdeki zarâfet ve inceliğin üç önemli özelliği vardır. Kısaca 3Z olarak ifade edebileceğimiz bu özellik ve gereklilikler ziyâret, ziyâfet ve zarâfettir.

Ziyâret, zarif insanın en önemli ilk özelliğidir. Çünkü ziyâret ile mesafeler yakınlaşmakta, göz göze gelinmekte, diz dize olunmaktadır. Ziyâret dostluğa açılan bir kapı demektir. Meselâ hastalık anında ziyaretimize gelenleri aslâ unutmayız. Çünkü insanın moral seviyesinin en düşük olduğu zamanlar hastalık ânıdır. Bu zamanlarda ziyâretimize gelenlerin telkinleri bizleri rahatlatmaktadır. Dolayısıyla ziyâret, zarâfete açılan önemli bir beşeri iletişim kapısıdır.

Ziyâfet, insanları konuk edip ağırlamak demek olduğundan dostlar arasında ülfet meydana getirir. Çünkü ziyâfetler dostlarla buluşma anlarıdır. Böyle ortamlar, kardeşlik tesisi noktasında önemli demlerdir. Nitekim Süfyân-ı Sevrî der ki: “Aynı sofradan yemek yiyenler aynı göğüsten emenler gibi kardeş olurlar.” Yâni nasıl aynı göğüsten emmek sütkardeşliğini doğuruyorsa aynı sofradan yemek yemek de aynı kardeşliği oluşturur. Yemek sırasında insanlar göz göze gelerek, elleri birbirinin ellerine temas ederek dokunma ve göz âşinalığı ile sevgi ortamı oluşur. Dolayısıyla dostluk, sevgi ve kardeşlik için ortak mekânların artırılması, duygu birlik ve bütünlüğü açısından son derece önemlidir. Ziyâfet vermenin insanı mutlu eden bir tarafı da vardır. İnsanda başkalarına faydalı olunca vücudunda mutluluk hormonunun salgılandığı bilgisi, bu konuda çok anlamlıdır.

Üç Z: Ziyâret – Ziyâfet – Zarâfet

Prof.Dr.Hasan Kamil YILMAZ tarafından yazıldı
Cumartesi, 18 Mayıs 2024 14:58 -

Zarâfet ise beşerî ilişkilerde incelik ve nezakettir. Zarâfet sâhibi kişi, insanların gönüllerine girmek için yollar arar. Gönül yapmak beşeri ilişkilerdeki en önemli boyuttur. Zira gönlüne giremediğimiz insanın beynine asla ulaşamayız. Zarâfet sahibi bir insan herkesle iyi geçinir, hoş muâmele eder ve hoşgörülüdür. İlişkilerdeki zarâfetin en önemli boyutlarından birisi de başkalarına katlanmak ve kendi kusurunun farkına varmaktır. Bu yüzden zarif insan kendine yapılan kötülüklere bile iyilikle mukâbele eder.

Sözün gücünü ve zarâfetin etkisini Yûnusumuz ne güzel dillendirir:

Söz ola kese savaşı
Söz ola kestire başı
Söz ola âğulu aşı
Yağ ile bal ede bir söz

Ziyâret, ziyâfet ve zarâfet beşeri ilişkilerin üç önemli ayağıdır. Bu üç husus zarifliğin, inceliğin, kibarlığın en önemli alametleridir.

Prof. Dr. Hasan Kâmil Yılmaz

[Tweet](#)